

STANOVISKO VLÁDY

**k návrhu poslanců Víta Kaňkovského, Markéty Pekarové Adamové, Olgy Richterové,
Aleny Gajdůškové a Jana Bartoška na vydání zákona, kterým se mění
zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi,
ve znění pozdějších předpisů
(sněmovní tisk č. 99)**

Vláda na své schůzi dne 14. března 2018 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, a zaujala k tomuto návrhu **neutrální** stanovisko, přičemž upozorňuje na některé níže uvedené skutečnosti, které doporučuje při dalším projednávání předloženého návrhu zohlednit::

1. Předložený návrh zákona podle názoru vlády nenaplnuje záměr, který jím sami předkladatelé sledují. Text návrhu zákona se svým obsahem výrazně odlišuje od obsahu navrhované novelizace a jejího účelu, jak jsou popsány v důvodové zprávě. Jako příklad lze uvést zrušení způsobu výplaty dávky prostřednictvím poukázky na hmotnou pomoc v zařízení poskytujícím sociální služby dle čl. I bodu 1 návrhu zákona (§ 43 odst. 4 zákona o pomoci v hmotné nouzi), s nímž předkladatelé návrhu zákona spojují zlepšení situace osob v zařízeních poskytujících sociální služby. Tento způsob výplaty dávky přitom není v praxi podle údajů Ministerstva práce a sociálních věcí vůbec využíván. Jeho zrušení by tedy nic neměnilo na skutečnosti, že osobám užívajícím pobytové sociální služby, kterým je poskytován příspěvek na živobytí déle než 6 měsíců v posledních 12 měsících, by část dávky musela být vyplacena poukázkami opravňujícími k nákupu zboží ve stanovené hodnotě podle § 43 odst. 5 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi.
2. Návrh zákona u skupin osob vyjmenovaných v čl. I bodu 2 (§ 43 odst. 6) stanoví úplnou výjimku z možnosti výplaty dávky poukázkami. Vláda upozorňuje, že takové věcné řešení však posouvá právní úpravu do podoby, v níž se nenacházela ani před nabytím účinnosti zákona č. 98/2017 Sb., a tedy do situace, kdy úřad práce vůbec nebude mít možnost část příspěvku na živobytí prostřednictvím poukázek vyplatit.
3. V případě osob, na něž by se mělo vztahovat ustanovení § 43 odst. 6, písm. d) návrhu zákona, neboť jim byl ustanoven opatrovník, je podle názoru vlády třeba upozornit, že

z navrhované úpravy není zřejmé, který opatrovník by to měl být, neboť v našem právním řádu je možnost ustanovení opatrovníka v mnoha různých situacích. Mohlo by docházet k pochybnostem, zda dané ustanovení nedopadá například i na opatrovnictví procesní. Stejně tak je nutno upozornit, že v obdobné situaci jako opatrovník se může ocitát i zástupce z členů domácnosti. Oprávnění těchto osob se do značné míry podobají pravomocím opatrovníka jmenovaného osobě bez omezení svéprávnosti. Pokud tedy má dojít k usnadnění situace opatrovníků, není důvod proč ve složité situaci ponechat zástupce z řad rodiny, kteří pomáhají svému blízkému. Jednalo by se o nijak neodůvodněné znevýhodnění těchto osob.

4. Návrh zákona vykazuje i některé další dílčí nedostatky, např. je nevhodně formulováno přechodné ustanovení, v němž obsažená povinnost Úřadu práce zpětně směnit nevyužité poukázky osob uvedených v § 46 odst. 6 návrhu zákona za peníze je nejen značně administrativně náročné, ale právní úprava by musela být formulována přesněji, aby nemohlo docházet k situacím, kdy uvedené osoby budou směnovat i poukázky za osoby jiné. Navržená účinnost novely by znamenala, že by Úřad práce České republiky měl na přehodnocení způsobu výplaty všech vyplácených příspěvků na živobytí pouhý jeden měsíc a takový časový rámec považuje vláda za nedostatečný.